

OVERVÅGNING AF SMITSOMME SYGDOMME 2003

Uge 2, 2004

SARS

SARS, Svær Akut Respiratorisk Syndrom, blev den første nye store smitsomme sygdom i det 21. århundrede. I Danmark blev der etableret et SARS beredskab i et samarbejde mellem myndigheder, institutioner og andre parter. Danmark blev, som de fleste andre europæiske lande, forskånet for tilfælde af SARS, men der blev høstet erfaringer, som kan bruges i lignende sygdomsudbrud. Et nyligt, enkeltstående tilfælde af SARS i Kina viser, at der fortsat er brug for et beredskab.

I oktober 2003 udgav WHO et konsensus dokument om SARS (www.who.int/csr/sars/en/WHOconsensus.pdf), som beskriver nuværende viden og vigtige spørgsmål om sygdommen.

Hovedkonklusionerne er bl.a.:

- Der er intet, der tyder på, at SARS er en luftbåren sygdom; SARS smitter primært ved dråbesmitte eller direkte kontakt.
 - Risiko for smitte er højest omkring dag 10 efter symptomdebut. I overensstemmelse hermed var det de sent isolerede eller de mest syge patienter, der gav anledning til flest sekundært tilfælde.
 - SARS-patienter smitter ikke 10 dage efter ophør af feber.
 - Sundhedspersonale var særligt udsatte og udgjorde samlet 21% af alle tilfælde. Risiko for smitte er høj ved procedurer, der medfører dannelse af aerosoler.
 - Børn får sjældent SARS. Det er dog uafklaret, i hvor høj grad børn får asymptomatisk eller mild infektion.
 - En enkelt begivenhed, udbruddet på hotel M i Hongkong, var årsag til den internationale spredning. De fulde implikationer af dette udbrud er ikke endelig klarlagt.
 - Der er dokumenteret smitte af SARS på fem internationale fly. Der er ingen rapporter om smitte ved flyrejser efter anbefaling af exit screening og begrænsning af rejse til eller fra ramte områder.
- Et virus tæt beslægtet med SARS coronavirus er fundet i Sydchina hos visse dyrearter, som formentlig er naturligt reservoir for SARS coronavirus. Dermed er der risiko for nye udbrud.

Den fremtidige overvågning af SARS vil i høj grad basere sig på konfirmatoriske laboratorieundersøgelser, og standardisering og kvalitetskontrol er afgørende. Der er ingen samlet oversigt over, hvilke laboratorier der har SARS virus, og under hvilke sik-

kerhedsforanstaltninger virus opbevares. Der har efter udbruddets ophør været to tilfælde af SARS erhvervet som laboratorieinfektion. Den bedste behandling af SARS patienter er ikke afklaret. For den fortsatte overvågning og for at afklare de nævnte spørgsmål er der fortsat brug for WHO's koordinerende rolle.

HIV og AIDS

I 2003 var det 20 år siden årsagen til HIV/AIDS blev påvist. Omkring 40 millioner mennesker lever nu som HIV-smittede. Af disse er langt de fleste – fire ud af fem – smittet seksuelt, og de fleste er smittet ved heteroseksuel kontakt. De fleste smittede lever i Afrika syd for Sahara. I Danmark tilbydes HIV-smittede effektiv medicin, der hindrer, at de udvikler AIDS og dør. Dermed lever HIV-smittede nu længere, og det skønnes, at der er cirka 5.000 HIV-smittede i Danmark. De fleste er smittet seksuelt. Følgende grupper er især smittet med HIV:

- mænd, der har sex med mænd
- personer, der er født og/eller opvokset i lande, hvor der er mange HIV-smittede
- stiknarkomaner
- udenlandsrejsende/udstationerede, der har været i lande, hvor HIV er udbredt.

Det er vigtigt at fastholde en forebyggende indsats på HIV-området, herunder bekæmpe stigmatisering og diskrimination – en af de store forhindringer for effektiv HIV-forebyggelse og omsorg.

Børnevaccinationsprogrammet

Vaccination er den mest effektive måde at forebygge infektionssygdomme på. Det danske børnevaccinationsprogram blev i 2003 udvidet til også at omfatte revaccination mod difteri-tetanus-kighoste ved 5-årsalderen, og omlægningen af polio-programmet til et rent injektionsprogram blev gennemført. Tilslutningen til børnevaccinationsprogrammet i Danmark er generelt god, og de væsentligste børnesygdomme forekommer nu kun sjældent. Således blev der ikke anmeldt mæslingetilfælde i Danmark i 2003; der er nu gået 17 måneder siden det sidst verificerede tilfælde, hvilket er den længste mæslingefrie periode nogensinde. Fravær af mæslingetilfælde er dog ikke ensbetydende med, at tilslutningen til MFR-vaccination har nået det ønskede niveau. Tilslutningen har varieret siden introduktionen i 1987, og data

viser, at der er akkumuleret et betydeligt antal modtagelige personer i den danske befolkning. For at reducere risiko for udbrud er det fortsat vigtigt, at alle børn i Danmark får to MFR-vaccinationer. WHO har sat som mål, at Europa bliver mæslingefrit i 2010.

Fødevarerikkerhed

I 2003 udgav WHO en rapport, hvor det danske ophør med brug af antibiotiske vækstfremmere i husdyrproduktionen blev evalueret. WHO anbefaler, at vækstfremmere kan og bør fjernes fra landbruget i lande med produktionsforhold, der ligner de danske. Dermed reduceres risiko for overførsel af resistens i jordtilbordskæden.

Der blev registreret et fortsat fald i antallet af salmonella tilfælde og som noget nyt også et fald i antallet af campylobacter tilfælde. Det bliver interessant at se, om denne tendens vil holde i 2004.

Epidemiologisk afdeling

I 2003 påbegyndte afdelingen et arbejde med henblik på elektronisk anmeldelse af smitsomme sygdomme. Dette projekt, som har arbejdstitlen E-MIS, omfatter også en yderligere integrering mellem nationale laboratoriedata og de kliniske individuelle anmeldelser.

Afdelingen deltager i det europæiske træningsprogram i interventional epidemiologi, EPIET, og har ansat to EPIET fellows, som bl.a. kan bistå i udredning af udbrud af smitsomme sygdomme. Epidemiologisk afdeling deltog således i udredningen af et stort udbrud af hepatitis A i Ringkøbing Amt. Både analytisk epidemiologi og yderligere laboratorieanalyser blev udført for at kortlægge udbruddet.

(K. Mølbak, Epidemiologisk afd.)

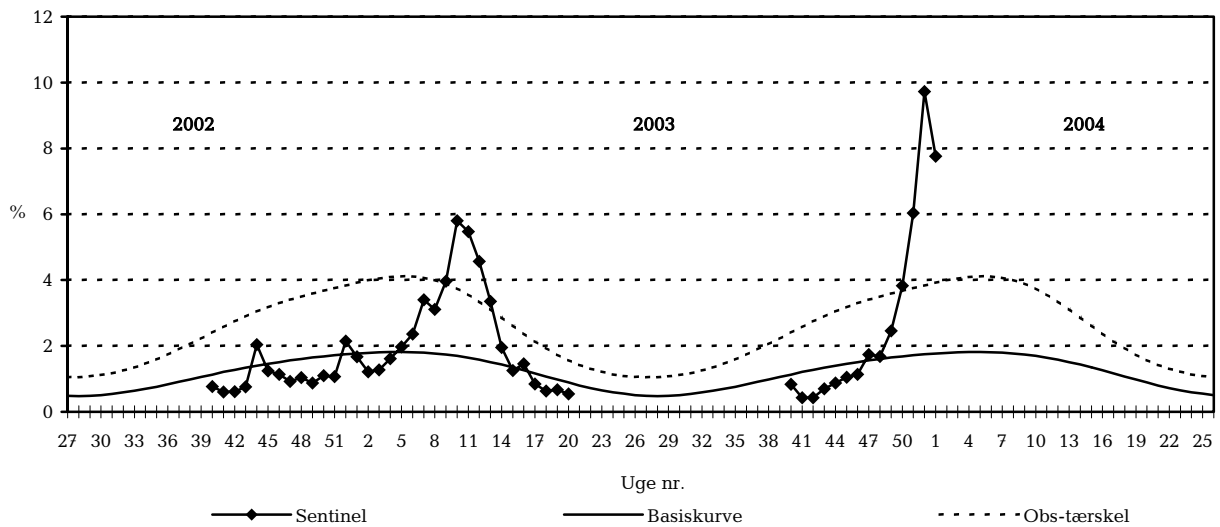
TILFÆLDE AF SARS I SYDKINA

WHO oplyser, at en 32-årig mand fra Sydchina har SARS. Tilfældet er det første tilfælde af SARS fra Kina siden udbruddet i sommeren 2003. Smittekilden er ikke kendt med sikkerhed. WHO understreger, at der ikke er konstateret yderligere tilfælde af SARS i området, og at der ikke er tegn på spredning af SARS fra denne patient. Der er på nuværende tidspunkt ingen anbefaling om at udsætte rejser til Guangdong provinsen eller andre områder af Kina.

(Epidemiologisk afdeling)

Sentinelovervågning af influenzaaktiviteten

Konsultationsprocent pr. uge, 2002/2003/2004

Sentinel: Influenzakonsultationer i procent af det samlede antal konsultationer

Basiskurve: Forventet andel influenzakonsultationer under ikke-epidemi

Obs-tærskel: Mulig, begyndende epidemi

Supplerende information kan ses i Influenza-Nyt på adressen: www.ssi.dk/sw2796.asp

(Epidemiologisk afdeling)

Sekretprøver modtaget fra sentinelovervågningen

Uge nr.	2003										2004																		
	44	45	46	47	48	49	50	51	52	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Antal modt.	0	5	6	12	9	10	23	28	15	10																			
Influenza A						1	2	10	3	3																			
A/H3				3	1	5	5	1																					
A/H1																													
Influenza B																													

(Epidemiologisk afd., Virologisk afd.)